

**VILNIAUS ŠOLOMO ALEICHEMO
ORT GIMNAZIJOS
KRIZIŲ VALDYMO TVARKOS APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Krizių valdymo gimnazijoje tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja krizių valdymą Vilniaus Šolomo Aleichemo ORT gimnazijoje (toliau – Gimnazija), krizių valdymo komandos narių funkcijas, darbo organizavimą, tarpinstitucinį bendradarbiavimą krizių valdymo gimnazijoje metu.

2. Krizių valdymo tikslas:

- 2.1. užtikrinti krizės paveiktiems bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą.
- 2.2. užtikrinti, kad ugdymo procesas gimnazijoje kuo greičiau grįžtų į įprastą tvarką.

3. Krizių valdymą gimnazijoje organizuoja, koordinuoja ir vykdo gimnazijos krizių valdymo komanda.

4. Šiame tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **krizinė situacija** – situacija, kurią lydi didelis nerimas, įtampa, grėsmė, nesaugumas, pavojus, pasimetimas ir kt.;

4.2. **krizė gimnazijoje** – netikėtas ir/ar pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę gimnazijos bendruomenės dalį. Krizinių situacijų pavyzdžiai: mokinio ar bendruomenės nario savižudybė, kita komplikauta netektis: bendruomenės nario mirtis dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos, nelaimingas atsitikimas, susijęs su mirties grėsme gimnazijoje, susišaudymas, gaisras, įkaitų paėmimas, bendruomenės nario dingimas, infekcinės ligos protrūkis ir kt.;

4.3. **krizės valdymas gimnazijoje** – veiksmai, kuriuos atlieka gimnazijos krizių valdymo komanda, pasitelkus VGK, esant būtinybei psichologinės pagalbos teikėją, siekdami įveikti krizės sukeltas problemas ir teikti bendruomenei veiksmingą pagalbą.

4.4. **krizių valdymo komanda gimnazijoje** – gimnazijoje nuolat veikianti krizių valdymą vykdanči komanda, kurią sudaro administracijos, švietimo pagalbos specialistų, mokytojų ar auklėtojų atstovai, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų;

4.5. **savižudybės grėsmė** – situacija, kai yra identifikuojamas asmuo, turintis ketinimų nusižudyti.

II. KRIZIŲ VALDYMO GIMNAZIJOJE ORGANIZAVIMAS

5. Gimnazijos krizių valdymo komandos sudėtį tvirtina gimnazijos direktorius.

6. Gimnazijos krizių valdymo komandą sudaro 5 - 7 nariai. Gimnazijos krizių valdymo komandai vadovauja gimnazijos direktorius arba direktoriaus pavaduotojas ugdymui. Gimnazijos krizių valdymo komandą sudaro: gimnazijos komandos vadovas, narys atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą, narys atsakingas už komunikaciją, narys, atsakingas už saugumą, ir narys, atsakingas už pirmos pagalbos organizavimą. Gimnazijos krizių valdymo komandos vadovo, nario, atsakingo už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą, ir nario, atsakingo už komunikaciją, funkcijas turi atlikti skirtingi asmenys.

7. Gimnazijos krizių valdymo komandos paskirtis – įvykus krizei gimnazijoje (toliau – Krizė) atkurti įprastą gimnazijos bendruomenės veiklą, užtikrinti krizės paveiktiems gimnazijos bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą ir informuoti apie įvykį.

8. Gimnazijos krizių valdymo komandos nariais skiriami krizės valdymui būtinų gebėjimų, tai yra komunikacijos, bendradarbiavimo, komandinio darbo, konfliktų sprendimo, savižudybės ir savižalos rizikos atpažinimo įgūdžių turintys gimnazijos administracijos darbuotojai, mokytojai, auklėtojai ir/ar pagalbos mokiniui specialistai (logopedas, specialusis pedagogas, socialinis pedagogas, psichologas). Gimnazijos krizių valdymo komandos nariai gali būti ir VGK nariais.

9. Gimnazijos krizių valdymo komanda krizės valdyme atlieka šias funkcijas:

9.1. parengia preliminarų krizės valdymo veiksmų planą, kuriame numato krizės valdymo veiksmus (toliau – Krizės valdymo veiksmų planas) (priedas Nr.1);

9.2. įvykus krizei, konsultuojasi su gimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija ir psichologinės pagalbos teikėju (-ais), peržiūri preliminarų krizės valdymo veiksmų planą pritaikant jį esamai krizės situacijai ir įvertinant gimnazijos turimus vidinius psichologinei pagalbai reikalingus resursus, esant būtinybei, iškviečia psichologinės pagalbos teikėją (-us), reguliariai aptaria esamą krizės situaciją ir tolesnius krizės valdymo veiksmus. Pasikeitus aplinkybėms priima sprendimą:

9.2.1. koreguoti krizės valdymo veiksmų planą;

9.2.2. sustabdyti krizės valdymo veiksmus. Sustabdžius krizės valdymo veiksmus aptaria krizės valdymo eigą ir numatyti postvencinius veiksmus.

10. Gimnazijos krizių valdymo komandos narių funkcijos:

10.1. gimnazijos krizių valdymo komandos vadovas:

10.1.1. numato, kad, nesant kurio nors komandos nario, jo funkcijoms krizės valdyme atlikti būtų paskirtas kitas gimnazijos darbuotojas;

10.1.2. vadovauja gimnazijos krizių valdymo komandos darbui;

10.1.3. inicijuoja gimnazijos krizių valdymo komandos posėdžius krizės valdymo klausimams svarstyti: komandos narių funkcijoms krizės valdyme pasiskirstyti, preliminariam krizės valdymo veikslių planui sudaryti, narių dalyvavimas kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, dalinimas patirtimi, organizaciniai klausimai ir kt. Posėdžiai organizuojami pagal poreikį;

10.1.4. užtikrina, kad gimnazijos krizių valdymo komandos nariai įgytų krizės valdymo kompetencijų;

10.1.5. įvykus krizei, nedelsiant informuoja gimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją, prireikus – kitas institucijas;

10.1.6. įvykus krizei, susisiekiama su nukentėjusio asmens artimaisiais ir (ar) policija, patikslina krizės faktus, aptaria su asmens artimaisiais, kokia informacija apie krizę bus pateikta gimnazijos bendruomenei (administracijai, mokytojams, mokiniams, mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams));

10.1.7. nustatius COVID – 19 ligą, nedelsiant kooreguoja ugdymo procesą, sudaro galimybę dirbti nuotoliniu būdu, sudaro sąlygas saviizoliacijai, visiems galimai kontaktavusiems su sergančiu asmeniu, organizuoja patalpų dezinfekciją;

10.1.8. krizės metu nedelsiant sušaukia ir informuoja apie krizę gimnazijos krizių valdymo komandą;

10.1.9. informuoja administraciją ir mokytojus apie krizės valdymo organizavimo veiksmus ir pateikia informaciją apie krizę darbuotojams, užtikrina, kad mokytojai nedelsiant (ne vėliau kaip kitą ugdymo dieną) vienu metu, mažoms mokinių grupėms (klasėse) praneštų informaciją apie krizę;

10.1.10. mokinio ir (ar) darbuotojo mirties atveju, pasirūpina, kad jo asmens duomenys būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių ir kita; mirusiojo daiktus perduoda artimiesiems;

10.1.11. iškvietus psichologinės pagalbos teikėją (-us), informuoja gimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją;

10.2. narys, atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą:

10.2.1. įvykus krizei, vertina situaciją gimnazijoje (labiausiai krizės paveiktus bendruomenės narius, bendrą bendruomenės mikroklimatą, psichologinės pagalbos teikimo poreikį) ir gimnazijos vidinius resursus, reikalingus psichologinės pagalbos teikimui;

10.2.2. bendradarbiaudamas su gimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija organizuoja psichologinės pagalbos gimnazijos bendruomenei teikimo priemones (teikėjus, patalpas, laiką);

10.2.3. labiausiai krizės paveiktiems bendruomenės nariams siūlo psichologinę pagalbą ir (ar) teikia informaciją apie psichologinės pagalbos teikėją (-us) ir (ar) teikia psichologinę pagalbą gimnazijos bendruomenės nariams (rengia pokalbius su bendruomenės nariais, konsultuoja bendruomenės narius individualiai ar grupėmis);

10.3. narys, atsakingas už komunikaciją:

10.3.1. reguliariai atnaujina gimnazijos komandos narių ir psichologinės pagalbos teikėjo (-ų) kontaktus ir užtikrina jų prieinamumą komandos nariams ir bendruomenei;

10.3.2. bendradarbiaudamas su psichologinės pagalbos teikėju (-ais) ar gimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija parengia informacijos apie krizę tekstą, kuris bus skirtas gimnazijos bendruomenei, prireikus ir žiniasklaidai, bei pateikia šią informaciją gimnazijos krizių valdymo komandos vadovui;

10.3.3. konsultuoja gimnazijos krizių valdymo komandos vadovą, kitus narius ir mokytojus, kaip informuoti apie krizę mokinius ir žiniasklaidą;

10.3.4. paruošia informaciją apie krizę ir praneša mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams);

10.4. narys, atsakingas už saugumo priemonių organizavimą:

10.4.1. esant krizei, susijusiai su realia ar suvokiama grėsme gimnazijos bendruomenės narių civiliniam saugumui, nedelsiant imasi priemonių, užtikrinančių bendruomenės narių saugumą, ir informuoja gimnazijos komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus iškviečia policiją ir (ar) priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

10.4.2. po krizės vertina saugumo priemonių efektyvumą;

10.5. narys, atsakingas už pirmos pagalbos organizavimą:

10.5.1. esant realiai ar suvokiamai grėsmei gimnazijos bendruomenės narių sveikatai ir (ar) gyvybei, nedelsiant nustato sužeistus gimnazijos bendruomenės narius, inicijuoja pirmos pagalbos teikimą ir informuoja gimnazijos komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus iškviečia greitąją medicinos pagalbą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

9.5.2. rūpinasi, kad krizės atveju būtų priemonių, reikalingų pirmai pagalbai suteikti;

9.5.3. numato vietą (-as) gimnazijoje, kur galėtų būti teikiama pirmoji pagalba;

9.5.4. po krizės vertina pirmosios pagalbos organizavimo efektyvumą.

10. Gimnazijos krizių valdymo komanda numato preliminarų veiksmų planą, įvykus krizei:

10.1. nedelsiant po įvykio:

10.1.1. sukviečia gimnazijos komandą, pakartotinai aptarti kiekvieno funkcijas ir atsakomybę:

10.1.1.1. prieš prasidedant pamokoms, sukviečia mokytojų pasitarimą, kurio metu instrukuoti mokytojus apie tai, kaip reikėtų pateikti informaciją mokiniams;

10.1.1.2. pateikia rekomendacijas, kaip padėti vaikams reikšti emocijas ir reaguoti į įvyki;

10.1.1.3. suteikia informaciją apie tai, kur ir kaip bus teikiama pagalba;

10.1.1.4. suteikia neatidėliotiną pagalbą tiems, kuriems jos labiausiai reikia;

10.1.1.5. pirmosios dienos pabaigoje aptaria pagrindinius dienos įvykius, numatyti svarbiausius kitos dienos veiksmus;

10.2. kitą dieną:

10.2.1. organizuoja tolesnį pagalbos teikimą gimnazijos bendruomenės nariams;

10.2.2. vykdo šviečiamąją veiklą, slopinti gandas;

10.2.3. aptaria tėvų informavimą ir prevencinio švietimo klausimus;

10.2.4. dienos pabaigoje aptaria pagrindinius įvykius, numatyti tolesnius veiksmus;

10.3. vėlesnėmis pirmosios savaitės dienomis:

10.3.1. organizuoja trumpus esamos situacijos aptarimus;

10.3.2. tęsia numatytų pagalbos priemonių įgyvendinimą;

10.4. gimnazijos krizių valdymo komandai nusprendus, kad situacija normalizavosi, gimnazijoje krizės valdymo veikla nutraukiama;

10.5. gimnazijos krizių valdymo komanda, įgyvendinusi krizės valdymo plane numatytus veiksmus, įvertina krizės valdymo gimnazijoje veiksmų sėkmingumą ir priima reikiamus sprendimus bei koreguoja krizės valdymo gimnazijoje veiksmų planą.

11. Visi pagalbą krizinėje situacijoje gimnazijai teikę specialistai turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas ir nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.

KRIZĖS VALDYMO VEIKSMŲ PLANAS

(Gimnazijos pavadinimas)

(data)

1. Gimnazijos bendruomenės narys, gavęs informaciją apie krizę gimnazijoje, nedelsdamas informuoja gimnazijos krizių valdymo komandos vadovą.....

.....
(vardas, pavardė, kontaktinis telefono Nr.).

Jam nesant, jo įgaliotą atstovą

.....
(vardas, pavardė, kontaktinis telefono Nr.).

2. Gimnazijos krizių valdymo komandos vadovas susisiekiama nukentėjusiojo asmens artimaisiais ir (ar) policija patikslina krizės faktus (kas, kur ir kada įvyko) ir informaciją, kuri galėtų būti pateikta gimnazijos bendruomenei.

3. Gimnazijos komandos vadovas nedelsdamas sušaukia komandos posėdį. Gimnazijos komandos narių vardai, pavardės, telefono nr., funkcijos krizės valdymo

metu:

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....

4. Gimnazijos komandos vadovas informuoja apie krizę gimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją.

Įstaigos pavadinimas.....

Kontaktinio asmens vardas, pavardė, telefono nr., el. paštas:

.....

5. Gimnazijos krizių valdymo komanda posėdžio metu aptaria šiuos klausimus (priklausomai nuo konkrečios krizės situacijos posėdžio darbotvarkė gali būti papildyta įtraukiant kitus aktualius klausimus arba sutrumpinta, jei kai kurie klausimai neaktualūs konkrečios krizės situacijoje):

5.1. įvertina krizės paveiktų asmenų grupes (kurie bendruomenės nariai gali būti labiausiai paveikti);

Labiausiai krizės paveiktos asmenų grupės:

5.2. įvertina turimus psichologinės pagalbos gimnazijoje resursus, jei jų nepakanka, kreipiamasi į psichologinės pagalbos teikėją (-us) ir informuoja gimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją;

Psichologinės pagalbos teikėjo (-ų) vardas, pavardė, telefono nr., el. paštas:

5.3. sutaria, kokia informacija apie krizę ir jos valdymo veiksmus bus pateikiama atskiroms bendruomenės grupėms (mokiniam, tėvams (globėjams, rūpintojams), darbuotojams, žiniasklaidai). Taip pat sutaria, kas, kada ir kokia forma pateiks parengtą informacinį tekstą;

5.4. esant būtinybei sprendžia apie papildomų civilinės saugos ir (ar) greitosios medicinos pagalbos priemonių reikalingumą (policijos ir (ar) priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, greitosios medicinos pagalbos iškvietimą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

5.5. svarsto būtinybę informuoti apie krizę kitas įstaigas ar institucijas ir bendradarbiauti su jomis organizuojant ar vykdant krizės valdymo veiksmus;

5.6. mirties atveju aptaria dalyvavimą laidotuvėse (visi gimnazijos bendruomenės nariai turi būti informuoti apie laidotuvių laiką ir vietą; laidotuvėse dalyvauja tik norintys bendruomenės nariai);

5.7. atsižvelgus į konkrečios krizės aplinkybes ir remiantis posėdžio metu priimtais sprendimais, rekomenduotinai konsultuojantis su gimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija, tikslina preliminarų krizės valdymo veiksmų planą;

5.8. numato kito gimnazijos krizių valdymo komandos posėdžio vietą ir laiką.

6. Apie krizę informuojama gimnazijos bendruomenė.

7. Labiausiai nukentėjusiems asmenims teikiama psichologinė ir (ar) kita pagalba.

8. Pasirūpinama, kad visiems bendruomenės nariams būtų prieinama informacija apie psichologinės pagalbos galimybes.

9. Mokinio ar kito bendruomenės nario mirties atveju pasirūpinama, kad jo vardas, pavardė būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių, pasirūpinama mirusiojo daiktais. Gimnazijos krizių valdymo komanda reguliariai aptaria krizės valdymo veiksmų eigą, veiksmingumą, prireikus keičia, koreguoja krizės valdymo veiksmų planą.